

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ
ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЕКОЛОГІЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців (випускників, здобувачів вищої освіти, що проходили виробничу практику та/або дуальне навчання) за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – роботодавці, в організаціях яких проходили виробничу практику, дуальне навчання здобувачі вищої освіти та/або працюють (-ли) випускники за освітньо-професійною програмою «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною для роботодавців «Якість підготовки фахівців у ТДАТУ». Всього опитано **5 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

Анкета складалася з восьми блоків питань, які включали: чинники, що найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання; задоволеність рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ; зацікавленість в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ; оцінка ТДАТУ, як закладу вищої освіти; оцінювання якостей та навичок фахівців ТДАТУ; актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці; коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Екологія» за критерієм «Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	60	40	0	0	0
Здатність до навчання	100	0	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	80	20	0	0	0
Розв'язання проблем	80	20	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	80	20	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	60	40	0	0	0
Стратегічне мислення	60	40	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	100	0	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	100	0	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	80	20	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	80	20	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	100	0	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	80	0	20	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	60	40	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	80	20	0	0	0
Ведення ділової документації	60	40	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	100	0	0	0	0

Перелік чинників, що **найбільш** (максимальні відсотки за балом 5) на думку роботодавців, впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: по 100% - «здатність до навчання», «здатність працювати в колективі, команді», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку».

Найменш впливові чинники (мінімальні відсотки за балом 5): по 60 % - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «стратегічне мислення», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність».

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	80	20	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ?	20	80	0	0	0

З таблиці 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців за ОПП «Екологія».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	100	0	0	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	60	40	0	0	0
Професорсько-викладацький склад	100	0	0	0	0
Матеріально-технічна база	40	60	0	0	0
Система управління закладом	60	40	0	0	0
Якість освітніх послуг	80	20	0	0	0

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Вміст навчальних програм	80	20	0	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	60	40	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці **високо оцінили** ТДАТУ (максимальні відсотки за балом 5) по 100% - «ділова репутація, імідж закладу», «професорсько-викладацький склад».

Результати оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПІ «Екологія» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПІ «Екологія»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	60	40	0	0	0
Здатність до навчання	80	20	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	40	60	0	0	0
Розв'язання проблем	40	20	40	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	60	40	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	80	20	0	0	0
Стратегічне мислення	40	20	40	0	0
Націленість на кінцевий результат	100	0	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	80	20	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	60	40	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	60	40	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	100	0	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	40	20	40	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	80	20	0	0	0

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	60	40	0	0	0
Ведення ділової документації	60	40	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	60	40	0	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці **високо** оцінили наступні якості та навички фахівців за ОПП «Екологія» (максимальні відсотки за балом 5): по 100% - «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», по 80% - «здатність до навчання», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «здатність працювати в колективі, команді», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність».

Менші відсотки отримали наступні критерії якості (мінімальні відсотки за балом 5): 40% - «здатність до аналізу і синтезу», «розв'язання проблем», «стратегічне мислення», «навички управління персоналом, колективом».

Результати відповідей роботодавців на питання «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» показують найвищі бали оцінювання (рис. 1).

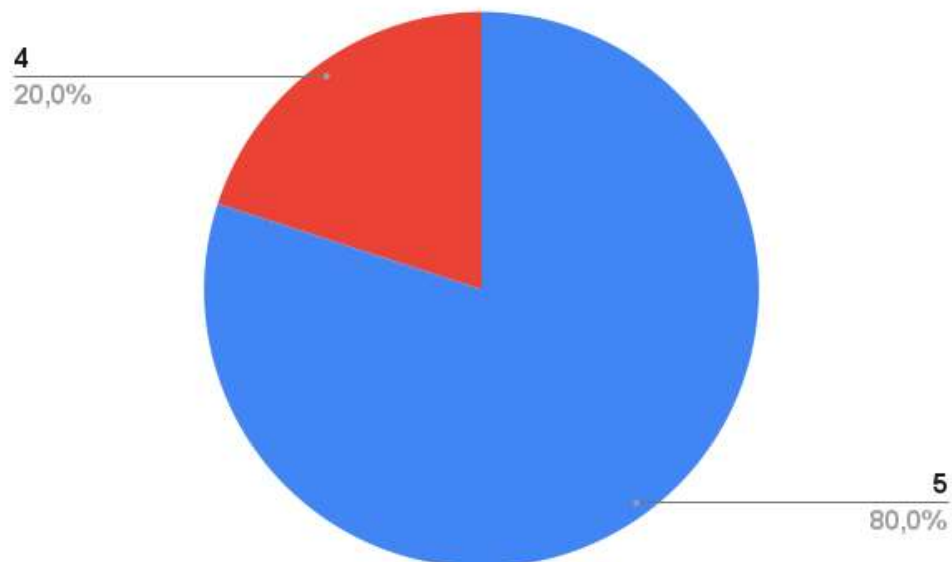

Рис. 1. Оцінювання респондентами «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» (у відсотках)

Коментарі та побажання роботодавців щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою «Екологія» наступні:

1) випускники добре адаптовані до роботи в колективі, мають гарні здібності до подальшого навчання і засвоєння тонкощів роботи в галузі

заповідної справи;

2) здобувачі вищої освіти мають екологічний світогляд, націлені на вдосконалення професійних навичок;

3) до нас прийшов студент з новими ідеями, ініціативний, досвідчений та хороший фахівець;

4) збільшити навантаження на вивчення іноземних мов та вміння вести документацію із закордонними партнерами;

5) до нашого закладу прийшла Ваша колишня студентка Телюк Поліна, вона вступила до нас в аспірантуру. Я являюсь її науковим керівником, дуже вразила її професійність, цілеспрямованість, вміння розв'язувати складні задачі. Також хочу наголосити на вмінні результативно ставити собі мету та виконувати всю заплановану роботу. До най прийшов чудовий науковець.

Висновки

Варто зазначити, що на ОПП створена дієва практика залучення роботодавців до перегляду (в тому числі і модернізації) програми. Відповідно, супровід освітньо-професійної програми з боку зовнішніх стейкхолдерів відбувається на усіх етапах: починаючи від внесення змін в ОПП, на етапі безпосереднього етапу впровадження освітнього процесу та вже на заключному в якості форми анкетування, як зворотної відповіді наскільки дієвою та практично-прикладною є ОПП.

Необхідно зауважити, що до анкетного опитування залучаються роботодавці виробництв та організацій на яких здобувачі проходять науководослідну практику, здобувають освіту за дуальною формою та вже безпосередньо працюють за основним місцем роботи.

Відповідно внутрішнім стейкхолдерам (робочій групі та викладачам, які забезпечують реалізацію даної ОПП) варто звернути увагу на пропозиції відгуки та зауваження роботодавців, виокремити слабші компоненти за кожним з вищезазначених блоків на які звернути увагу при викладанні дисциплін та в межах виховного процесу. Варто зазначити, що в загальному підсумку опитані респонденти з числа внутрішніх стейкхолдерів високо оцінили рівень підготовки здобувачів другого (магістерського) РВО у ТДАТУ, відзначивши такі показники як «ділова репутація, імідж закладу», «професорсько-викладацький склад».

Аналіз проведеного анкетного опитування дозволив виокремити впливові чинники з трохи меншими відсотками вищих відміток: «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «стратегічне мислення», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «здатність до аналізу і синтезу», «розв'язання проблем», «стратегічне мислення», «навички управління персоналом, колективом». Проте

необхідно зазначити, що усі оцінки роботодавців мають бальний розподіл «5» та «4» бали.

З метою підвищення професійної підготовки здобувачів варто врахувати наступні пропозиції:

- куратору науково-дослідної практики продовжувати практику спілкування з кураторами в межах виробництва, підсилувати формування мережі професійних нетворкінгових зв'язків; аналізувати зацікавленість здобувачів працювати за конкретним спрямуванням, що також може позначатись на бажанні презентувати свої знання, вміння та навички на конкретному підприємстві.;
- пропонувати здобувачам варіанти неформальної та інформальної освіти задля формування ціннісних орієнтирів, загальнокультурних та комунікативних навичок;
- викладачам, які забезпечують освітній процес передбачити шляхи опрацювання теоретичного матеріалу з переважанням саме інтерактивних методів: брейн-штормінги, проблемні питання, аналіз практичних кейсів, зустрічей з професіоналами-практиками тощо;
- постійно оновлювати навчальні дисципліни з врахуванням інноваційних перспектив сталого розвитку в Україні та світі, в тому числі шляхом підвищення кваліфікації педагогічного та професійного спрямування та проходження стажування на базі профільних підприємств.

Гарант ОПП «Екологія»
за другим (магістерським)
рівнем освіти, д.б.н., проф.

Анатолій ВОЛОХ

Завідувачка відділу МЯОД
ТДАТУ, к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР